

ISTORIA MOȘNENILOR

VOL. I

PARTEA I (1829-1912)

Dinică Ciobotea

OPERA OMNIA

TIPO MOLDOVA

DINICĂ CIOBOTEA

ISTORIA MOȘNENILOR

Vol. 1

Partea I (1829–1912)

Coperta: *Cristian Almășanu*

Coordonator Colecție: Gh. Buzatu,

Membru Corespondent al Academiei Oamenilor de Știință din România

Consultant științific:

Lector univ. dr. Bogdan Ștefanachi

Proiect editorial: Roxana Alexandra Costinescu

Redactor: *Aurel Ștefanachi*

© Tipo Moldova

Editura Tipo Moldova este acreditată de Consiliul Național al
Cercetării Științifice din Învățământul Superior (C.N.C.S.I.S.) **99/2010**

Ediție anastatică

Iași, 2010

Tipo Moldova,

E-mail: office@tipomoldova.ro

www.tipomoldova.ro

DINICĂ CIOBOTEA

ISTORIA MOȘNENILOR

Vol. 1

Partea I (1829–1912)

TIPO MOLDOVA

CUPRINS

Cuvânt înainte 3

INTRODUCERE

Importanța temei: moșnenia – particularitate a dezvoltării sociale a poporului român; durata moșneniei; alegerea metodei deducției inverse în cercetarea evoluției sociale la români, dinspre documente și statistici spre origini

Istoriografie: moșnenii și proprietatea moșnenească – punct de reper și model în tezele politice și istoriografice privind proprietatea funciară la jumătatea secolului XIX; impulsivitatea studiilor privind moșnenii și proprietatea moșnenească în raport de problema agrar-țăărănească la sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX; direcții și etape în cercetarea istoriei moșnenilor (secolul XX); insuficiența studiilor privind rolul și locul moșnenilor în societatea românească; moșnenii, moșnenia și proprietatea moșnenească – deziderat major al cercetărilor istoriografice actuale.

Izvoare: Documente editate și inedite; principalele izvoare statistice despre moșneni și proprietatea moșnenească: 1855, 1899, 1912 5

STRUCTURA SOCIALĂ DIN ȚARA ROMÂNEASCĂ (1828–1834)

Posibilitățile istoricului în analiza structurii sociale din Țara Românească la anul 1830; caracterele și tendințele unei epoci de tranziție. Clasele sociale: **boierimea** (Imaginea boierimii în concepția contemporanilor; aspecte cantitative – ierarhizarea boierimii; domiciliul și mișcarea boierilor; originea etnică a boierilor; ponderea boierimii în structura economico-socială a proprietății; transformarea stăpânilor de moși în proprietari; poziția politică a boierimii în țară; „procesul de îmburghezire“ a boierimii; contradicții în interiorul acestei clase sociale; interesele de clasă ale boierimii și poziția ei față de politica externă a țării); **burghezia** (Aspecte statistice privind principalele categorii de burghezi–negustorii, meseriașii; alte elemente sociale categorisite ca burgheze – posesorii de capital, bancherii, zarafii; burghezia rurală; intelectualitatea și forța ideologică a burgheziei; poziția economică a burgheziei; titlurile de boierie dobândite de burghezi); **moșnenimea** (Argumente pentru a considera moșnenimea clasă socială distinctă: ponderea numerică în cadrul populației, concentrarea geografică a moșnenilor în zonele Platformei Getice, subcarpaților și munților; elementele elitiste ale moșnenilor; forța socială și economică a moșnenilor; întrepătrunderi sociale cu boierimea, burghezia și țărănimea); **țărănimea** (Aportul istoricilor în analiza problemei țărănești; deosebirea țăranilor – clăcașilor – de moșneni; categoriile de țărani fixate de Regulamentul Organic; relațiile dintre țărani și proprietari) 21

NUMĂRUL MOȘNENILOR

Numărul moșnenilor după G. Gănescu (1855); **Catagrafia tuturor moșnenilor** (1855); numărul moșnenilor în 1899 și 1912; Proportia moșnenilor în cadrul populației (1899 și 1912); comentarii privind evoluția numărului moșnenilor. 45

STRUCTURA SOCIALĂ A MOȘNENIMII. TITLUL DE MOȘNEAN

Ierarhizări în interiorul claselor sociale; Ierarhizarea moșnenimii; titlul de moșnean; condiția juridică a moșnenilor; dispariția titlurilor de moșnenie 62

PROPRIETATEA MOȘNENEASCĂ

Date statistice privind proprietatea moșnenească în 1864/1899; proprietatea unui moșnean; categoriile de proprietate din România și moșnenii 67

MOȘNENIA ȘI PROPRIETATEA MOȘNENEASCĂ – COMPONENTE ALE PROBLEMEI AGRAR-ȚĂRĂNEȘTI DIN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI XIX ȘI ÎNCEPUTUL SECOLULUI XX

Reforma socială din 1864; legislația modernă și proprietatea moșnenească; protestul țăranesc; nevoia permanentă de legi noi 91

PRIMA LEGE SCRISĂ PRIVIND MOȘNENIA. ORGANIZAREA OBȘTILOR DE MOȘNENI ÎN BAZA *Codului silvic* DIN 1910 97

CONCLUZII 100

SATELE MOȘNENEȘTI

Repertoriul satelor moșnenești pe județe, alfabetic: Mehedinți – 313; Gorj – 332; Dolj – 179; Vâlcea – 381; Romanați – 82; Olt – 193; Argeș – 400; Muscel – 125; Teleorman – 73; Dâmbovița – 162; Vlașca – 51; Prahova – 189; Ilfov – 17; Buzău – 341; Râmnicu Sărat – 72; Ialomița – 30; Brăila – 3 101

Lista hărților și figurilor 217

Resumé 218